

VIJEĆU PRIRODNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA

**IZVJEŠTAJ KOMISIJE O PODOBNOSTI TEME MAGISTARSKOG RADA
KANDIDATA AZEMINE BEKTEŠEVIĆ**

Na LI sjednici Vijeća PMF koja je održana 25. septembra 2020. godine imenovani su mentor i članovi komisije za ocjenu podobnosti teme magistarskog rada kandidata **Azeme Bektešević**: *Prilog poznavanju vegetacije gaženih staništa urbanog područja Podgorice*, u sastavu: prof. dr. Danijela Stešević, redovni profesor, mentor, prof. dr. Slađana Krivokapić, vanredni profesor, član komisije, prof. dr. Danka Caković, vanredni profesor, član komisije.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, komisija podnosi sledeći

IZVJEŠTAJ

Azema Bektešević, specijalista Biologije, smjer Nastava biologije, prijavila je temu magistarskog rada pod nazivom "*Prilog poznavanju vegetacije gaženih staništa urbanog područja Podgorice*" koja spada u oblast fitocenologije, za koju je matičan Prirodno-matematički fakultet.

Podaci o kandidatu

Azema Bektešević je osnovne studije Biologije na PMFu završila 2018. godine, sa prosječnom ocjenom 7.47, a specijalističke studije, smjer Nastava biologije 2019. godine, sa prosječnom ocjenom 9.53. Magistarske studije je upisala školske 2019/2020. godine. Od 15. januara do 15. oktobra 2020. godine obavila je stručno usavršavanje u OŠ „21. Maj“ u Podgorici. Kao student osnovnih i specijalističkih studija volontirala je na manifestaciji "Otvoreni dani nauke" i učestvovala u brojnim aktivnostima NVO "Green Home". U tekućoj godini je bila angažovana na nacionalnom projektu "Kartiranje tipova staništa Crne Gore po metodologiji Natura 2000".

Aktuelnost teme

Sinantropna, sinurbana ili ruderalna vegetacija (= biljni pokrivač koji se razvija u antropogenoformiranim sredinama), za dugo vremena je imala podređen položaj u odnosu na vegetaciju prirodnih staništa i tretman biološki bezvrijedne i ekonomski beznačajne komponenete neposrednog antropogenog okruženja. Tek sredinom proteklog vijeka njeno poimanje se promijenilo, ona je dobila mjesto u sintaksonomskoj klasifikaciji biljnog svijeta (klasa *Rudereto-Secalinetea* Br-Bl. 1952) i ubrzo postala poseban predmet izučavanja sintaksonoma i ekologa. Do danas je objavljena izuzetno bogata bibliografija o sinantropnoj vegetaciji Evrope, međutim zbog izuzetne dinamičnosti i promjena u sastavu i strukturi, znanja o ovom vegetacijskom tipu se ne smatraju konačnim pa istraživanja ne gube na aktuelnosti. Kada govorimo o prostoru Crne Gore, podaci o vegetaciji antropogeno formiranih sredina su veoma oskudni i uz to uglavnom starijeg datuma i prostorno vezani za sjevernu regiju. Po pravilu, istraživanjima sinurbane vegetacije prethode studije sinurbane flore. Podgorica kao trenutno jedini grad koji raspolaže sa preglednom listom vaskularne flore i urbanih habitata, idealno je područje istraživanja.

Predmet i ciljevi istraživanja

Predmet istraživanja ovog magistarskog rada je vegetacija gaženih staništa na primjeru parkirališta tipa saće ili rešetke, koja važe za jedan od najsposificnijih urbanih habitata na gradskom području (GP) Podgorice. U njihovoj arhitekturi, na betonsku bazu otpada 65% površine, a na unutrašnjost preostalih 35%, koji su ispunjeni zemljom, šljunkom ili pijeskom, a ubrzo i kolonizovani sa biljkama. U ranijoj studiji vaskularne flore GP Podgorice objavljenoj 2009. godine, na ovom stanišnom tipu je evidentirano 115 vrsta i podvrsta vaskularnih biljaka. Uzimajući u obzir gotovo decenijsku vremensku distancu u odnosu na pomenutu studiju, za jedan od ciljeva ovog rada postavljena je analiza vremenskih promjena u sastavu vaskularne flore ovog stanišnog tipa, kao i izučavanje diverziteta biljnih zajednica, pravilnosti njihove prostorne distribucije i sintaksonomska klasifikacija.

Postavljene hipoteze

- Uzimajući u obzir izraženu aspektivnost flore gradskog područja Podgorice i dominaciju terofitske životne forme očekuje se sezonska smjena biljnih zajednica u ranom proljećnom i jesenjem aspektu flore.

- Shodno pregledu najfrekventnijih vrsta zabilježenih na ovom stanišnom tipu u studiji iz 2009. godine očekuje se da će biljne zajednice dominantno pripadati sledećim sintaksonima: *Polygono-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975, *Polygono arenastri-Poetalia annuae* R.Tx 1972, *Polycarpion tetraphylli* Rivas-Martinez 1975 .

- Intenzitet gaženja će usloviti raznolikost biljnih zajednica, kao i njihovu mozaičnu smjenu.

- Zbog povećanja antropogenog pritiska moguće je očekivati pojavu novih adventivnih vrsta.

Metodologija

Terenska istraživanja su bazirana na pravljenju fitocenoloških snimaka po metodologiji Braun-Blanquet (1964) u proljećnom i jesenjem aspektu flore.

Sakupljeni biljni materijal je propisno herbarizovan, određen pomoću standardnih ključeva za identifikaciju biljaka i deponovan u herbarskoj zbirci PMFa.

Nomenklatura vrsta je usaglašena sa Euro+Med (2006-), a sintaksona sa Mucina et al. (2016).

Fitocenološki snimci su uneseni u TurboVeg i zatim i u vegetacijsku bazu Crne Gore (EU-ME-001). U obradi podataka je upotrijebljen softver JUICE 7.0 (Tichý, 2002), sa inkorporiranim paketima R (<http://www.r-project.org>), vegan (<http://cc.oulu.fi/~jarioksa/softhelp/vegan.html>), zatim PC-ORD i CANOCO).

Očekivani rezultati istraživanja su:

- Izrada pregledne liste biljnih zajednica gaženih staništa na GP Podgorice i liste nadređenih sintaksona,
- Dopuna znanja o vegetaciji gaženih staništa u Crnoj Gori i
- Dopuna nacionalne baze fitocenoloških snimaka.

Struktura rada

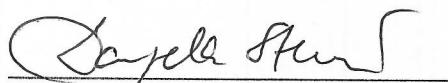
Predložena struktura rada je koncipirana po uzoru na naučno-istraživačke radove iz oblasti fitocenologije, a nazivi poglavlja su problemski jasno formulisani.

Zaključak

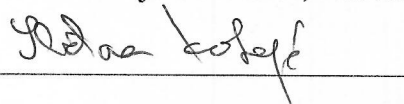
Uzimajući u obzir aktuelnost teme, jasno definisane ciljeve, postavljene hipoteze, metodologiju rada, očekivane rezultate i koncept strukture rada, smatramo da predložena tema ispunjava sve uslove predviđene Pravilima studiranja na postdiplomskim studijama, propisanim od strane Senata Univerziteta Crne Gore. Zato sugerišemo Vijeću Prirodno-matematičkog fakulteta da kandidatu **Azemini Bektešević** odobri izradu magistarskog rada pod nazivom *“Prilog poznavanju vegetacije gaženih staništa urbanog područja Podgorice”*.

U Podgorici 19.10.2020.

Komisija

Prof. dr Danijela Stešević, mentor

Prof. dr Slađana Krivokapić, član

Prof. dr Danka Caković, član

